

ABONAMENTUL.

Un an 80 cor. (60 lei)

1/2 an 40 „ (30 lei)

1/4 an 20 „ (15 lei)

● O lună 7 „ (5 lei)

Un nr. 30 fil. (25 bani)

□ □

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 1 cor., a doua
și a treia oară 80 fil.

Manuscrise sunt a se
trimite la Redacția
„UNIRII“ Blaj.

□ □

ZIAR NAȚIONAL — APARE ZILNIC.

Proiectul

reforme agrare dela noi încă nici nu e fixat definitiv, și se și fac încercări de eludare a viitoareii dispoziții legale. Până acum am esperiat, că în două feluri încearcă unii să încunjure situația neplăcută, care se va crea pentru unul și altul prin desființarea mării proprietăți și împărțirea pământului între țărani lipsiți.

Cazul întâiu este, că unii mari proprietari, pentru ca la aparență să nu aibă o proprietate mai mare de 200 jugăre (atâta se crede în de obște, că va fi maximul proprietății) își dividă moșia între copii sau alți membrii ai familiei lor, sau o vând chiar, străinilor, în părți sub 200 jugăre, stipulând pe deoparte usufructul vânzătorului, pe de alta parte menținându-și vânzătorul facultatea de răscumpărare, punându-se pentru deprinderea acestei facultăți un termen lung, (mai lung de 5 ani, cum permite codul civil austriac, în deosebire de codul civil românesc). În felul acesta moșierii mari cred, că atunci, când se va conscrie și expropria proprietatea mare, ei nu vor figura ca proprietari mari și vor fi scutiți de urmările legii, mai ales că transcrierea dreptului de proprietate o intabulează în regulă.

Al doilea caz este, că proprietarii mari își diminuează proprietățile vânzând — nu fictiv, ci de fapt — părți din moșii. Le parcelează. — Fără îndoială în majoritatea cazurilor cumpărătorii sunt țărani români, și așa aceasta acțiune nu ar fi păgubitoare și eludantă, dacă cumpărătorii aceștia ar fi acei țărani lipsiți de pământ, a căror împământare o are de scop și reforma agrară. Situația însă este alta: Exclusiv acei țărani cumpără, cari și până acum au avut o proprietate îndestulătoare. Și nu o pot face decât numai ei, fiind ei singuri în stare să plătească pe câte un jugăr de arător prețuri ca 6—8000 cor. și mai bine. Proprietarul face vânzarea,

ca să primească parale multe — mai multe decât poate spera în urma estimului dela espropriere — cumpărătorul o face știind, că el, după ce are deja o moșioară de 20—30—50 jugăre, nu va fi împărțit la dividerea mării proprietăți. — Așa, că în felul acesta se diminuează simțitor teritoriul, care va putea fi împărțit acelor țărani, cari nu au nici o proprietate, sau au proprietăți pitice. Suntem expuși în felul acesta în multe sate să rămână țăranul cu totul lipsit de pământ acum tot așa de lipsit, să nu avem de unde îi da pământ, fiind silit să robotească pe viitor în proprietatea țăranului bogat, care are mai mult pământ, decât l-ar putea lucra singur cu familia sa.

Mai amintim, că prin o parcelare nerațională și inciden-

tală a complexelor mari de moșie, se face imposibilă în multe locuri formarea de izlazuri (pășuni) comune, de cari satele noastre au poate mai mare lipsă decât de loc arător.

Prevenirea acestor eludări ni se pare, că nu e lucru greu. Prin un decret a rezortului agriculturii sau poate mai bine a rezortului justiției să se oprească vinderea și intabularea parcelelor tăiate din moșii, cari cad sub espropriere; sau prin un asemenea decret să se stabilească de pe acum, ca un memento, dreptul statului de a revizui și declara de anulate toate transcrierile de drept de proprietate, ce se fac din ziua edării decretului, referitor la părți a moșiilor, ce se vor espropria. E un lucru, care ar trebui făcut fără amânare.

Dr. I. P.

Legea agrară în România veche.

(Încheiere).

Indivizibilitatea loturilor.

Art. 32. Loturile înstrăinate sunt indivizibile, fie că ar fi transmise prin vânzare, moștenire, cu sau fără testament, fie prin orice mod de achizițiune. Moștenirile nu pot fi împărțite decât în părți, care să cuprindă fiecare un lot întreg așa cum a fost constituit.

Art. 33. Proprietarul mai multor sau a unui lot liber să desemneze prin testament pe aceia sau pe acela din moștenitorii săi, în proprietatea căruia va trece fiecare lot când sunt mai multe; sau lotul când nu are decât unul.

Art. 34. În caz când judecătorul ar reuși să statorească înțelegerea între sorți loturile sau lotul între conmoștenitori, cari ar dori să devină proprietari, fixând el însuși prețul...

Art. 37. Moștenitorul, asupra căruia a rămas lotul, va lua de drept în sarcina sa întreaga sumă datorită statului, iar partea succesorală convenită fiecărui moștenitor o va plăti fiecărui în bani, cu termen de 3 ani și o dobândă de 3% pe an.

Art. 39. Spre a înlesni această plată, moștenitorul se va imprumuta la Casa țărănească cu ipotecă asupra lotului.

Cultivarea loturilor.

Art. 41. În interesul economiei naționale, urmând a se asigura o cât mai bună cultură și productivitate a pământurilor țărănești și punerea în valoare a produselor, Casa țărănească este îndreptățită a stabili și impune cumpărătorilor orice condițiuni generale și speciale privitoare la asociațiuni, la cultură, desfacerea produselor și întemeierea gospodăriilor rurale și în fine orice cauze în scopul de mai sus.

Art. 42. Cumpărătorii de loturi care nu ar locui în comuna, unde se află situat lotul, vor fi datori a se așeza în termen de un an dela cumpărătoare în aceea comună și să-l cultive în persoană, fără a-l putea arenda, afară de cazul când proprietarul ar fi în imposibilitate de a-l cultiva (femeie văduvă, copii mici, infirmitate, serviciul militar).

În acest caz arendarea se va face în un termen de 5 ani.

Art. 43. Aceia cari nu se vor așeza la lotul cumpărat în termenul fixat, cași acei cari vor fi înstrăinat lotul vor fi deposedați fără somațiune sau judecată pe cale administrativă.

Art. 45. Cumpărătorii loturilor s. moștenitorii lor sunt îndatorați a se așeza la lot și a-l cultiva îndată ce ar încetă cauza care a justificat lipsa lor...

Art. 46. În caz când nu ar voi să cultive lotul, vor putea să-l vândă cu autorizarea Casei țărănești la unul din cei ce după lege au dreptul de a cumpăra loturi.

Art. 48. Cumpărătorii de loturi cari nu vor fi achitat 4 rate semestriale din preț, vor fi deposedați de către Casa țărănească pe cale administrativă.

Colonizare.

Art. 49. Casei țărănești îi este încredințată operația colonizării prin formarea de sate noi sau sporirea satelor existente, în regiunile în care întinderea pământului o va permite.

Art. 51. Intreaga operație a colonizării se va face prin îngrijirea și sub supravegherea Casei țărănești. Ajutoarele de dat coloniilor pentru cultura de vite, și instrumente se vor suportă de Casa țărănească.

Plata loturilor. Partea contributivă a Statului.

Art. 54. Prețul loturilor ce se vând de către Casa țărănească se va fixa de dânsa pe hectar, după calitatea pământului și în raport cu prețul plătit la expropriere.

Plata se va face prin anuități care să reprezinte o dobândă de 5% pe an și amortizarea prețului în 60 de ani.

Art. 55. Pentru ușurarea țăranimii la plata pământului cumpărat precum și pentru întemeierea sau ajutorarea la cultura agricolă țărănească, gospodării, locuință și în genere pentru îmbunătățiri funciare, statul contribuie cu 35% din sumele plătite pentru expropriere și din acelea ce i-s'ar cuveni lui pentru pământurile ce se vor vinde conform acestei legi din moșiile azi proprietatea Statului.

Art. 56. Casa țărănească va destina jumătate din cota ce i-se cuvine pentru ajutorarea culturii agricole țărănești, ca cumpărare de vite, instrumente, seminte etc. iar cealaltă jumătate pentru construcțiuni sau îmbunătățiri la locuințele țărănești, captare de surse, facere de puțuri, canale etc.

P. S.

Ion Agârbiceanu la Blaj...

*Convenirea de Marți sara... Toaste...
Ce va fi cu Blajul?!*

Dragostea și admirația de care s'a bucurat ilustrul scriitor Ion Agârbiceanu în trecut, nu numai că n'a scăzut, ci a fost potențată de despărțirea de doi ani și mai bine, de când vârtejul vremilor i-a pus în mână bățul pribegiei și l-a purtat dela Orlat până pe stepele întunecate ale Rusiei...

Ion Agârbiceanu nu e numai un mare scriitor, el este și un suflet mare, temperament blând și atât de simpatic prin zmezenia cu adevărat rara, ce o observi în toată ținuta Dsale... Banchetul dat în cinstea Dsale și a doamnei, a fost înghebat din partea admiratorilor și a prietinelor mulți ce-i are în Blaj... Convenirea de Marți sara a fost una din cele mai însemnate, ce a avut Blajul, pentru că ea nu a fost restrânsă în cadre oficiale, ci a fost totodată și un prilej de a se discuta multe gânduri pentru venitorul strălucit, chiar aveau ca țintă principală: Blajul și viitorul lui... Să moară Blajul?! Sau să se trezească din letargia ce seamănă mai mult a agonie, decât o rentoarcere la marile zile din trecut?! Nu Blajul unit, ci Blajul bisericuța a sute de călugări-apostoli, a mii de profesori și preoți, cari au propovăduit Evanghelia iubirii de neam ca nimenea în trecut! Cine ar putea lua în nume de rău, dacă oameni, cari au crescut sub oortirea acestui umilit Pantheon, caută toate mijloacele ca să facă dintr'insul un nou templu, mai mare, mai cu mulți slujitori, cu toți slujitorii lui...

La cina comună Agârbiceanu a fost salutat cu primul toast din partea fostului său profesor G. Precup, care-i talmăcește toată dragostea și admirația noastră a tuturor — a oelor 40 persoane, cari eram prezenți — și a întreg Blajului. Oamenilor mari, cari au luptat cu mari calități, recunoștință mare li-se și cuvine. Răspunde părintele Agârbiceanu, într'un clasic toast, în care arată că „plinirea vremii“ a fost pregătită de mii de eroi necunoscuți! Lor, Blajului, care i-a crescut,

se cuvine recunoștință... Cl. prof. de teologie Ioan Coltor, toastează pentru Agârbiceanu preotul. Profesorul Oct. Prie, într'un toast de o căldură prietenească și sinceritate deplină îi zice nu *adio* ci *bine ai venit*. *„Rămâi frate Ioane în mijlocul nostru...“* Urale izbucnesc din toate părțile...

Se ridică iubitul nostru director, Al. Ciura, delicatul artist a cărui scrieri alături de a părintelui Agârbiceanu, arată culmile până unde s'a ridicat proza românească a Ardealului și într'un toast rostit cu adevărat „de profundis“ spune: Dorim și noi ca Blajul, acest târgușor, cetate de glorie, să poată strânge pe toți cei buni, noi cari am muncit când paloșul călăului ne atârna de-asupra capetelor, noi cari ne-am risipit tinereța și forțele și am suferit atâtea pentru ca acest orașel, de care ne leagă atâtea mari amintiri, să rămână și pe mai departe ceea ce a fost în trecut. Dar pentru asta trebuie create alte împrejurări! Cine să le facă? Noi, căci noi slujbașii idealului, acestia suntem Blajul. — Vom spune deci *ce dorim, ce vrem, ce pretindem*. — Fi-va oare cine să ne asculte? Închină pentru duhul de reforme, ce și în Blaj trebuie să vie!

Aplauze și aprobări generale! Agârbiceanu răspunde, că a venit în Blaj tocmai ca să-și ofere serviciile, căci nicăiri nu s'ar simți mai acasă ca aici. Durere, împrejurările așa cum sunt acum nu-i permit să rămână! Indatăce se vor crea împrejurări favorabile va veni. Până atunci va munci acolo unde i-se va cere. — Va munci însă pururea pentru fericirea neamului românesc.

Românii și școlile de stat unguerești.

Una dintre multele nemulțumiri cardinale ce le-am avut față de vechiul stat ungar, a fost chestiunea instrucției. Școala n'a servit interesul obștesc, nici civilizația omenimei, ci a fost pusă, ori mai bine zis înființată și susținută, în interesul „ideei de stat“, al maghiarizării. Fiecare școală, de orice categorie, înființată, sau susținută de stat, era un centru de maghiarizare. Toate firele instrucției duceau la ținta aceasta, și fiecare persoană era un exponent și prea adeseori un satrap al acestei utopii. Într'un stat constatatător eminent din „naționalități“ nu acestea și-au croit traiul, ci „națiunea“. „Naționalitățile“ erau micii orfani creșuți în casa mamei vitrege. Pânea și cuțitul era pe mână străină.

Las să urmeze câteva date.

Seria toastelor se încheie prin toastul prof. Gajia, pentru îndelungata viață a doamnei Agârbiceanu, care a însoțit pretutindeni pe ilustrul scriitor. — Aplauze și bune urări. — Oaspeții rămân împreună până la ora 11, când convenirea se sfârșește...

Ce ar lipsi Blajului să învie? Un lucru, pe care nu-l au idealistii și visătorii, profesorii, cari au muncit o viață petrecută în mizerii, pentru că au slujit neamului acestuia perzecat din toate părțile! Le trebuie atât din tihna traiului, ca să nu-și înmoaie condeiul în inimă, să nu scrie cu mintea involburată de grija zilei de mâine, să poată trăi două vieți și amândouă în întregime: și cea psihică...

Ar trebui un capital mare pentru un ziar mare, societate de editură, foaie populară, cărți pentru popor... și câte altele...

Să nu se găsească nici un Mecenate, în tagma acelora, cari au crescut în Blaj și și-au pornit drumul de triumf de aici! Să nu se găsească mulți chiar, cari doresc ca Blajul sacrelor avânturi pentru fericirea neamului, să rămână?!
Zilele ce vor veni, ne vor arăta-o. Ne zăvorim în suflet o durere: de ce n'au venit deja... Minunile s'au făcut, plinirea vremii s'a săvârșit, până când să mai așteptăm?

S'au poate nu mai avem ce aștepta? Să fie așa în toată cruda realitate...
Istoria va îngropa atunci Blajul. — Muncitorii lui vor lăcrimă, iar vremea va veni să-și spună și ea cuvântul. Iar judecata ei va trebui să fie nemiloasă.

o. h.

Nu e vorba de a ne convinge, cine a fost mama vitregă de curând prohodită, — pe noi cari am trecut prin școlile unguerești numai sapa și lopata ne va face să uităm gingășia și epitetele dragute ce ni-se adresau, iar bărbații de valoare ce i-am avut și li avem, știu cum le-a fost răsplătită munca desinteresată și talentul, cu care au fost înzestrați. Constatările acestea cred că sunt de lipsă azi, când e vorba de reforma instrucției, ori mai bine zis e vorba de-a pune temeiul instrucției românești în școlile românești. De altă parte în congresul profesorilor ținut la Sibiu s'a accentuat necesitatea de-a pune la fiecare școală de stat secundară câte 2 profesori români. E bine deci să știm, câți profesori români au fost primiți în

slujba statului? Câți profesori români sunt pe lângă profesorii dela școlile secundare românești?*)

Să vedem câți români au fost aplicați în diferitele categorii de școli de-ale statului.

1. *Universități: Budapesta:* Facultatea teologică: Numărul profesorilor: 12, români: —.

Dreptul și științele de stat: Numărul profesorilor: 18, români: —.

Medicina: Numărul prof. și al asistentilor: 107, români: — (în 1918 era asistentă regretata Dr. Marta Butean).

Litere: Numărul prof. și al asistentilor: 73, români: Dr. Iosif Siegescu și Dr. Gheorghe Alexici. Adecă între 210 profesori și asistenți români au fost reprezentați cu 2 profesori. Să nuse uite, că aceștia au fost aplicați la catedra de l. română, pentru alte catedre n'au avut nici un român!

Biblioteca: Au fost 11 bibliotecari, dintre cari unul român: Dr. Eugen Barbul.

Cluj:

Numărul profesorilor, docenților și al asistentilor: 98, români: Dr. Gregoriu Moldovan, adecă un singur român pentru catedra de l. română. Ca și la Pesta.

Dobrițin:

Facultatea teologică: e reformată.

Dreptul și științele de stat: Numărul profesorilor: 12, români: —.

Medicina: Profesor: 1, român: —.

Litere: Numărul profesorilor: 9, români: —.

Catedră pentru limba română nu este.

Pojon:

Dreptul și științele de stat: Numărul profesorilor: 14, români: —.

Medicina: Numărul profesorilor: 9, români: —.

Adecă: Din 353 profesori de universitate am avut 3 profesori români, dar numai la catedra de l. română, și nici unul — zi: *nici unul!* la vre-o catedră de știință!

2. *Politehnicul din Budapesta:* Numărul prof. (49) și al asistentilor (49) e 98, români: —. (Va urma).

Frați țărani! Feriți-vă, ca de necuratul, de ceice cearcă să vă amăgească și să vă abată dela calea cea dreaptă. Aceștia sunt dușmanii neamului nostru. — Bateți-i cu pietrii!

*) Datele cari urmează sunt luate din «Melléklet a hivatalos közlöny 1917 évi 11-ik számához» pentru a. 1916 incluzive 31 Dec. Datele de pe a. 1917 ar fi trebuit să apară în 1918, dar nu știu să mai fi apărut.

Greva

cheferiștilor unguri a încetat. Se spune, că au prezentat 12 puncte Consiliului dirigent. Toată greva a fost o mișcare politică, pusă la cale de guvernul unguresc din Budapesta. Aceasta se vede din comunicatul ce ne vine dela Sibiu, din care reținem următoarele:

Greva muncitorilor dela căile ferate s'a extins și asupra Clujului. S'au sistat toate uzinele orașului, prăvăliile au fost închise, elevii dela școli au fost trimiși acasă și activitatea în oficiile publice s'a întrerupt. Numărul greviștilor a fost foarte mare. Prefectul orașului Dr. V. Poruțiu a invitat la sine pe conducătorii muncitorimii din Cluj. Aceștia au răspuns, că au încetat lucrul în urma unui avis primit din Petroșeni. Declarațiile făcute de Consiliul dirigent au împăcat pe muncitori așa, încât au reluat lucrul în aceeași zi pretutindeni. Dar s'a produs o întorsătură neașteptată. În restimpul celor câteva ceasuri de grevă s'a format o alianță între muncitorii din Cluj și între reprezentanții șovinismului maghiar din acel oraș. Aceștia din urmă sprijiniți de muncitori au înaintat un ultimatum către Consiliul dirigent punând termen ziuă de 26 Ian. ora 12 la prânz. Ultimatumul cuprinde 7 puncte. Dăm pe cele mai însemnate:

Eliberarea deținuților din motive politice, în prima linie a profesorului Apáty.

Să dea garanții pentru libertatea presei ungare, care să apară fără cenzură.

Întrebuințarea fără piedecă a poștelor, telegrafelor și telefoanelor din oraș și în suburbii fără cenzură. Prezentarea fără piedecă a scrisorilor, precum și distribuirea fără cenzură a gazetelor din Pesta.

Sistarea imediată a pedepșelor și întreruperea perchizițiilor domiciliare ilegale precum și sistarea rechiziționărilor.

Încetarea atrocităților. Să se restabilească administrația ungurească. Acei ce ar săvârși atrocități să fie dați în judecată înaintea forurilor civile.

Consiliul dirigent a răspuns la toate acestea în modul următor:

Conziliul dirigent alcătuit pe baza principiilor dela Alba-Iulia stă și rămâne totdeauna pe baza acestor principii, cari respectază libertatea cea mai mare tuturor claselor sociale de pe teritoriul imperiului său. Conziliul dirigent va căuta să împlinească dorințele făcute în acest fel și stabilește următoarele:

Arestări politice nu a făcut nici Conziliul dirigent nici prefectii lui, ci au fost făcute de

armata română, și în special Apáty a fost deținut de armată. Arestări politice nici armata nu a făcut, iar deținerile făcute sunt de natură polițială, de siguranță publică.

Asupra telegrafelor, telefoanelor și poștelor dispune armata, iar ziarele din Budapesta cad sub cenzura armatei.

Comandamentul armatei române a dat ordinațiune, ca să se desființeze pedeapsa cu bătaia, ori ce abuz în această privință va fi aspru pedepsit. Perchizițiile militare se fac iarăși de armată, dacă se comit abuzuri cei păgubiți să se plângă comendurii.

Nici Conziliul dirigent, nici organele sale nu au comis atrocități și protestează cu toată energia contra acestor fel de însinuări. Restituirea autorităților maghiare nu poate fi chestie de discuție.

Poporul român pe baza libertății dispunerii asupra sorții sale, are drept de a guvernă și a administra teritoriul precizat de adunarea dela Alba-Iulia, cu atât mai vărtos cu cât administrația maghiară s'a dovedit incapabilă de-a menține ordinea.

Cronică Clujană.

— 27 Ian. n. 1919.

(Continuare și fine.)

Salutul lui Berthelot.

În discursul de răspuns dl general Pathé ne-a comunicat în special salutul generalismului Berthelot, se vede, că își amintește cu drag primirea ce i-s'a făcut în 31 Dec. a. l. c. tr. în Cluj. Noi de asemenea ne-o amintim cu drag, ca un moment important din viața Clujului nostru, despre care „Unirea“ a avut cel mai fidel raport. Doriam de atunci să completez acel raport, și abia acum pot să vă trimit

Discursul dlui Dr. Frâncu, care este următorul:

Domnule General!

Grație geniului Franței, moștenitoarea misiunii Romei, de a asigura pacea lumii: „Pax Romana“, dreptul la viața națională a fost proclamat și pentru Orientul român.

În consecvență Transilvania și întreg elementul nostru subjugat, dela Marea-Neagră și până la Dunăre și Tisa, este unit pentru eternitate cu România, dulcea soră în limbă, tradiție și misiune aliată credincioasă și nestrămutată a Franței glorioase.

Și tocmai în vechea capitală a acestei Transilvanii, o altă Alsatie—Lorenă, se felițează Senatul și Legiunea română de norocosul destin, de-a putea

saluta în ilustra DVoastră persoană una dintre gloriile militare a Franței, luptând braț la braț cu România pentru libertatea lumii.

Noi Vă salutăm cu ardoare în acest Cluj, cândva „Napoca“ romană, care era în floare în aceeaș epocă, cași grațioasă „Lutetia Parisiorum“ (Parisul).

Aceasta devastată prin barbarii Asiei și ajunsă „Golgotha“ națiunii române, cealaltă mergând sub numele de Paris, ca regina lumii, în fruntea lumii latine și a omenirii întregi.

După o jale milenară astăzi Clujul nostru liberat, salută în D-Voastră cu frenezia bucuriei soarele din apus și răsărit, care își varsă lumină la fel în Franța și România peste toți fiii eliberați din robie.

Pământul, ce tremură fericit sub piciorul D-Voastră invingător, a văzut tragedia neamului nostru. Aceasta țară fără noroc a văzut căzând pe cel din urmă duce român, când se împotriveau; ca și străjuitorii Romei la porțile Orientului, — la îngrozitoarele atacuri ale migrațiilor barbare.

Ultimii barbari au încheiat cu Românii în jurul Clujului un tratat de frățietate, ca să-l rupă în urmă.

Atunci Românii au prins armele și într-o serie nesfârșită de revoluții au luptat, ca să redobândească libertatea pierdută a națiunii și a credinței strămoșești.

Toate aceste revoluții au fost înăbușite în sânge și pedepsite cu sclăvie mai grea.

Pentru o singură dată Mihai Viteazul a reușit a realiza unirea tuturor Românilor. Dar prin asasinarea lui, săvârșită la Turda, lângă Cluj, visul acesta a fost spulberat pentru secolii, și a reinviat azi prin sacrificiile aliaților noștri și mai ales grație Franței și României.

Forța oprindând dreptul, Românii din Transilvania au devenit iloți și atunci s'au angajat sub stindardele Habsburgilor, ca cei mai bravi legionari ai monarhiei. Ei au făcut aceasta, pentru că „Impărații Romanilor“ — cum se numiau ei — le-au fost promis: străvechile drepturi și libertăți, au fost însă înșelați, aplicându-le devisa: *divide et impera!*

Triumviratul: Horia, Cloșca și Crișan (1784) au fost ruși în roată, și regele munților noștri: Avram Iancu (1848) și-a pierdut mințile în fața tradării dinastiei, salvată prin Românii fideli, față de rebelii, ce aveau programul: de a arde tronul și-a face din națiunea română o altă rassă, prin forță, siluind fuziunea Transilvaniei cu Ungaria: „de nobis sine nobis!“

Și din sângele acesta viteaz s'a născut nenorocita legiune română din părțile acestea, care a luptat la podul de Arcole, și a fost numită prin Napoleon cel mare: „Légion des diables“.

Urmașii acestei legiuni, sunt ceice în revoluția recentă au păzit ordinea în Cluj, și cari în momentul de față, Dle General, Vă prezintă onorurile militare!

Iar când „legiunea diavolilor“ a văzut înșelate toate promisiunile făcute înainte de războiu, și-a sintetizat toată speranța la Franța, în cântecul: Bonaparte nu-i departe! (Napoléon n'est pas loin!) Vine să ne dea dreptate! Și Franța generoasă totdeauna a protejat mișcările de emancipare ale fraților săi Români asupriți.

Să fie binecuvântată pentru aceasta! În epoca noastră, suferindă de războiul mondial, de martiri și eroi, este gloria vecinică a Franței de-a fi luptat pentru civilizația latină, pentru dreptul umanității și unirea tuturor popoarelor, cari se țin de aceeași naționalitate.

Toate popoarele acestea au fost dispersate prin violență și prin tirania cea mai crudă, care se exercită (cum zice Montesquieu) la umbra legilor și cu aparențele justiției.

Iată pentru ce, noi oprimații, am resimțit consolație intimă, când am văzut luptând România alături de Franța pentru aceleași principii!

Domnule General! Capitala română a Transilvaniei Vă salută cu entuziasm, zicându-Vă cu Răciune:

„Seigneur, je saos bien avec quelle constance

Vous aller dela mort affronter lu présence“,

și strigăm din toată inima, cândva îndurerată, veselă acum:

Trăiască indestructibila alianța franco-română!

Trăiască Franța!

Trăiască generalul Berthelot!

Cronicar.

Liga națiunilor

s'a format. Acest eveniment, de o importanță așa de epocală în istoria omenimei, l-a anunțat, în conferența de pace, Wilson în cuvinte simple, dar frapante și sguduitoare. A spus, că vorbește în numele poporului american, care pretinde de urgență înființarea acestei legi, care are să fie temeliea păcii mondiale. În ce privește atribuțiunile acestei ligi conferența a decis că:

1. Este esențial pentru salvarea lumii, ca națiunile asociate cum să stabilească înființarea unei ligi a națiunilor, organ de cooperare internațio-

nală, care va asigura îndeplinirea obligațiilor internaționale contractate și va da mijloace de apărare contra războiului;

2. Această Ligă, a cărei înființare va face parte integrantă din tratatul general de pace, va trebui să fie deschisă oricărei națiuni civilizate, în care putem avea încredere pentru a-i favoriza scopurile;

3. Membrii Ligei se vor întruni periodic în conferință internațională. Ei vor avea o organizație permanentă și un secretariat, pentru a urmări chestiunile Ligei în intervalul conferințelor.

Prin urmare conferința numește o comisiune, care va reprezenta guvernele, pentru a întocmi în detaliu constituirea și atribuțiunile ligei.

Cu privire la teritoriile ocupate cu forță.

Conferința păcii a aprobat publicarea declarațiilor următoare:

„Guvernele actuale întrunite în conferință pentru restabilirea unei păci durabile între națiuni, sunt foarte impresionate de unele știri, cari le vin din diferite puncte ale Europei și din Orient.

„In diferite rânduri, s'a făcut uz de forță pentru luarea în posesiune a teritoriilor, asupra revendicării legitime a căror conferință de pace va fi chemată să se pronunțe.

„Guvernele pe cari ea le reprezintă au datoriat de a da un avertisment solemn și de a declara, că orice stare de posesiune câștigată prin forță va pricinui cel mai mare prejudiciu cauzei acelora, cari recurg la asemenea mijloace. Cei cari întrebunțează forța legitimează bănuiala, că se îndoiesc de dreptatea revendicărilor lor, și că au intențiunea de a substitui o posesiune de fapt exercițiului drepturilor lor prin violență în loc de a aștepta afinitățile între naționalități și rase, și legăturile naturale create de istorie.

„Prin aceste proceduri ei aruncă o umbră asupra titlurilor pe cari vor să le valorifice în urmă, și inspiră bănueli membrilor conferinței. Rezultatul acestor uneltiri nu poate fi decât desavantajos.

„Ei trebuie prin urmare să renunțe de a întrebunța forța, și a-și expune revendicările într'un mod, care să nu lase nici o îndoială conferinței de pace asupra validității drepturilor“.

Înștiințare.

În conformitate cu ordinul Consistorial dela 28 Ianuarie 1919 Nr. 282 — dat în consfătuire cu ordinul-circular dela 11 Ianuarie 1919, Nr. 170 al Conziliului dirigent român, rezortul Cultelor și instrucțiunii publice, — în „*Institutul pedagogic gr. cat. Român din Blaj*“, cu începerea dela 1 Febr. a. c. st. n. vor fi primite ca eleve ordinare sau privatiste, fetele, cari doresc să se pregătească pentru cariera de învățătoare.

Elevele, cari doresc să fie înscrise, să se prezinte în cancelaria direcțiunii institutului.

Blaj, la 29 Ianuarie 1919.

Ioan F. Negruțiu
director.

Informațiuni.

* **Ziarele dincolo** încep deja să ne sosească. Nu regulat, dar le primim. Trebuie să spunem însă, că afară de câteva, nu ne mulțumesc nici ca formă, nici ca cuprins. Un tipar mărunț și șters; numai cu mare casnă le poți descifra. Duhul e aproape tot cel vechiu. Și asta e mai ales ceea ce ne doare.

* **M. S. Regina**, cu ocazia vizitei Sale la Iași, a donat suma de un milion lei pentru fondul orfanilor de războiu.

* **Delegația sașilor** a sosit joi la București, ca să prezinte M. S. Regelui declarația solemnă votată în adunarea lor dela Mediaș.

* **În Basarabia** tifusul exantematic ia proporții îngrijorătoare.

* **Lipsa de ingineri hotarnici**, absolut necesari la lucrările de împroprietărire, a îndemnat guvernul român, ca să înființeze două școli de topografie, în București și în Iași.

* **Generalul Poetaș**, după vești sosite din Basarabia, a fost asasinat mișelește de un necunoscut, probabil de un țaran rutean, pe drumul spre Hotin.

* **În București**, prin anumite cercuri politice se susține stăruitor svonul formării unui guvern coaliționist, în frunte cu dl Maniu. Acest guvern va avea sarcina să restabilească echilibrul politic dintre partidele vechiului regat și să prezideze alegerile din România Mare.

* **Sanct Aulaire**, ministrul Franței în România, fiind numit ambasador la Londra, va părăsi zilele acestea Bucureștii.

* **În armată** aliată din Orient se află înroșiți, ca voluntari, un mare număr de voluntari macedoneni. Cei 200 elevi ai școlii comerciale române din Salonic, sunt voluntari în armata franceză.

* **Din America** a sosit primul transport de alimente și articole de îmbrăcăminte destinate populației lipsite.

* **Guvernul francez** proiectează construirea unui tunel, care să străbată strămtorea Gibraltar.

* **Consiliul dirigent** a oprit continuarea examenelor advocatiale, ce se făceau pe lângă tabla regească din Târgul Murașului. Toate diplomele ce se vor elibera de comisia examinătoare le declară de nevalabile, cu începerea de 20 Ianuarie.

* **Wilson** a călătorit la Reims, pentruca să vadă tinuturile devastate de germani.

* **Lucrările de expropriere**, în vechiul regat, s'au început. Ele se fac deocamdată în cinci județe ale țării. Incurând se vor începe și în celelalte.

* **Lenin**, după unele informații, a fost arestat. Troțki voiește se forțeze o intervenție militară străină, crezând, că aceasta ar folosi aspirațiilor sale.

* **Take Ionescu** a fost chemat, de Lloyd George, în trei rânduri, la Londra spre a-și da părerea asupra chestiunii privitoare la statele balcanice și asupra diferendelor dintre ele.

* **Coloniile germane** vor fi, probabil, cele mai mult neutralizate. Englezii și francezii sunt de părerea, ca să nu se mai redea Germaniei, vor fi considerate, ca un gaj pentru despăgubiri.

* **Averea lui Wilhelm** din Elzația-Lorena a fost pusă sub sechestru.

* **Pe lângă panamele** cu crumpene, cu piele, cu cai și cu altele, ies acum la iveală și panamele săvârșite de membrii fostei dinastii de Habsburg. Aceștia au risipit miliarde, fără de nici o bază de drept. Așa Carol a dispus să i-se plătească 2 milioane, pentru slujba de comandant suprem al armatei. Iar, pe titlul de relut de scumpete, a lăsat să i-se ridice lista civilă cu 8.800.000 cor. Sumele acestea teribile i-le-au plătit guvernele, fără să mai întrebe parlamentele. Astfel de reluturi, de milioane, au primit aproape toți archiducii. O monarhie cu astfel de cărmuitori, să putea să nu se prăbușească?

* **Numiri de prefecti**, Consiliul Dirigent a numit de prefecti (cu atribuțiunile comitetului suprem din legile existente: în județul Făgăraș pe dl Dr. Octavian Vasu, în județul Hunedoara pe dl Dr. Tomia Vasinca, în județul Turda-Arieș pe dl Dr. Zosim Chirtop, în județul Alba-inferi-

oară pe dl Dr. Ioan Popu, în județul Bistrița-Nășăud pe dl Dr. Gavriil Tripon, în județul Solnoc-Dobâca pe dl Dr. Teodor Mihali, în județul Sibiu pe dl Dr. Nicolae Comșa, în județul Târnava-mică pe dl Dr. Marcian Căluțiu, în județul Târnava mare pe dl Dionisie Roman, în județul Muraș-Turda și în orașul cu drept municipal Târgul-Murașului pe dl Dr. Ioan Vescan, în județul Cojocna pe dl Dr. Simeon Tămaș, în orașul cu drept municipal Cluj pe dl Dr. Valentin Poruțiu și în județul Brașov pe dl Dr. George Baiulescu.

* **Balul studenților**. Subsemnatul comitet invită cu toată onoarea la *Balul filantropic*, ce se va ține în ziua de Trei-Sfinți, la 12 Februarie n. în sala „Otelului Univers“. Venitul curat este destinat pentru „Fondul studenților bolnavi“. Comitetul aranșator: Gavrilă Precup, președinte; Iuliu Maior, secretar; Nicolae Negruț, cassar; Traian German, controlor; Ioan Fodor, Valer Suci, Alexandru Ciura, Dr. Oct. Prie, Augustin Caliani, D. A. Borza, Flaviu C. Domșa, Ioan Băgăian, Aurel B. Gajia, Petru Suci, Ștefan Pop, Alexandru Lupeanu, Ovidiu Hulea. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 5 cor., de fam. 10 cor. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită și se vor cuită pe cale ziaristică.

Am onoare a Vă aduce la cunoștință, că mi-am deschis cancelaria advocatială în SIBIU (strada Cisnădiei Nr. 45. etajul I.)

Cu stimă:
Dr. Victor Vancea de Buteasa
(23 2-2) avocat.

Viticulor român

cu praxă de mai mulți ani, abs. și de școala de viticultură, caută un post, care la 1 Martie poate să și-l și ocupe.

A-se adresă la Administrația ziarului nostru. (25) 1-3

Gulere

simple și duple
de toată mărimea, cu 2 cor. bucata, se află în Blaj numai la

POLLAC
(Casa Naftali — strada Tipografiei.)
(24) 1-3

Proprietar și Editor:

Consiliul Național Român din Blaj.
Director: ALEXANDRU CIURA.
Redactor: Ovidiu Hulea.